

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 2015

1532/2015

Valtioneuvoston asetus ydinenergia-asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti

kumotaan ydinenergia-asetuksen (161/1988) 10 §:n 1 kohta ja 144 §, sellaisina kuin ne ovat asetuksessa 732/2008,

muutetaan 1 §:n 1 momentin 13 kohta, 6 §:n 3 momentti, 36 §:n 1 momentin 11 ja 12 kohta, 37 §:n 3 momentti, 113 §:n 2 momentti, 122 § ja liitteen A johdantokappale,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentin 13 kohta, 6 §:n 3 momentti ja liitteen A johdantokappale asetuksessa 755/2013, 36 §:n 1 momentin 11 ja 12 kohta asetuksessa 732/2008 ja 113 §:n 2 momentti asetuksessa 473/1996, sekä

lisätään 1 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi asetuksissa 473/1996, 430/2004, 732/2008 ja 755/2013, uusi 14—22 kohta, asetukseen uusi 3 a luku, 36 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi asetuksissa 732/2008 ja 755/2013, uusi 13 kohta sekä asetukseen uusi 146—148 § seuraavasti:

1 §

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

13) *omatarkastuslaitoksella* luvanhaltijan erillistä tarkastusyksikköä, jonka asema on järjestetty siten, että tarkastuksia tekevä henkilökunta toimii organisatorisesti ja toiminnallisesti erotettuna luvanhaltijan muusta henkilökunnasta ja joka toiminnallisesti täyttää Säteilyturvakeskuksen erikseen asettamat vaatimukset, ja jonka Säteilyturvakeskus on hyväksynyt suorittamaan ydinlaitoksen painelaitteiden, teräs- ja betonirakenteiden ja mekaanisten laitteiden tarkastustehtäviä luvanhaltijan omana valvontana;

14) *ydinjätelaitoksella* ydinlaitosta, jota käytetään käytetyn ydinpolttoaineen kapselointiin tai muun ydinjätteen käsittelyyn loppusijoitusta varten, sekä käytetyn ydinpolttoaineen tai muun ydinjätteen loppusijoituslaitosta; ydinjätelaitoksella ei kuitenkaan tarkoiteta sellaisia lopullisesti suljettuja tiloja, joihin ydinjätteitä on sijoitettu Säteilyturvakeskuksen pysyväksi hyväksymällä tavalla;

15) *loppusijoituslaitoksella* kokonaisuutta, johon kuuluvat jätepakkausten loppusijoitukseen tarkoitettut tilat (*loppusijoitustila*) sekä niihin liittyvät maanalaiset ja maanpäälliset aputilat;

16) *vuosiannoksella* ulkoisesta säteilystä vuoden ajanjaksona saatavan efektiivisen annoksen ja samana ajanjaksona kehoon joutuvista radioaktiivisista aineista saatavan efektiivisen annoksen kertymän summaa;

17) *odotettavissa olevalla käyttöhäiriöllä* sellaista poikkeamaa normaaleista käyttötilanteista, jonka voidaan odottaa esiintyvän yhden tai useamman kerran sadan käyttövuoden aikana;

18) *onnettomuudella* oletettuja onnettomuuksia, oletettujen onnettomuuksien laajenuksia ja vakavia onnettomuuksia;

19) *oletetulla onnettomuudella* sellaista poikkeamaa normaaleista käyttötilanteista, jonka voidaan olettaa esiintyvän harvemmin kuin kerran sadassa käyttövuodessa, pois lukiin oletetun onnettomuuden laajennukset, ja josta ydinlaitoksen edellytetään selviytyvän ilman vakavia polttoainevaurioita, vaikka yksittäisiä turvallisuuden kannalta tärkeiden järjestelmien laitteita olisi käyttökunnottomina huoltotöiden tai vikojen johdosta; oletetut onnettomuudet jaetaan niiden alkutapahtumataajuuden perusteella kahteen luokkaan:

a) luokan 1 oletetut onnettomuudet, joiden voidaan olettaa esiintyvän harvemmin kuin kerran sadassa käyttövuodessa, mutta vähintään kerran tuhannessa käyttövuodessa;

b) luokan 2 oletetut onnettomuudet, joiden voidaan olettaa esiintyvän harvemmin kuin kerran tuhannessa käyttövuodessa;

20) *oletetun onnettomuuden laajennuksella*:

a) onnettomuutta, jossa odotettavissa olevaan käyttöhäiriöön tai luokan 1 oletettuun onnettomuuteen liittyy turvallisuustoiminnon toteuttamiseen tarvittavassa järjestelmässä esiintyvä yhteisvika;

b) onnettomuutta, jonka aiheuttaa todennäköisyysperusteisen riskianalyysin perusteella merkittäväksi tunnistettu vikayhdistelmä; tai

c) onnettomuutta, jonka aiheuttaa harvinainen ulkoinen tapahtuma, ja josta laitoksen edellytetään selviytyvän ilman vakavia polttoainevaurioita;

21) *vakavalla onnettomuudella* onnettomuutta, jossa huomattava osa reaktorissa olevasta polttoaineesta tai polttoainealtaasta tai -varastossa olevasta käytetystä polttoaineesta menettää alkuperäisen rakenteensa;

22) *suunnitteluperusteuhalla* lainvastaisen toiminnan uhkaa, jota käytetään luvanhaltijan vastuulla olevien turvajärjestelyjen suunnittelun ja arvioinnin perusteena.

6 §

Hyvin matala-aktiivisen jätteen loppusijoitusta on sellaisen ydinjätteen, jonka merkittävien radionuklidien keskimääräinen aktiivisuuspitoisuus ei ylitä arvoa 100 kilobecquerelia kilogrammaa kohti ja jonka merkittävien radionuklidien kokonaisaktiivisuus ei ylitä 1 momentissa säädettyjä arvoja, varastoiminen lopulliseksi tarkoitettuun sijoitustilaan.

3 a luku

Säteilyaltistuksen ja radioaktiivisten aineiden päästöjen rajoittaminen

22 a §

Ydinvoimalaitoksen, ydinenergiain 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun kaivos- ja malminrikastustoiminnan sekä ydinjätelaitoksen työntekijöiden työssään saama säteilyaltistus sekä mainituista laitoksista ja toiminnasta ympäristön väestölle aiheutuva säteilyaltistus on pidettävä niin pienenä kuin käytännöllisin toimenpiteiden on mahdollista. Edellä tarkoitettujen laitosten ja toiminnan suunnittelu ja käyttö on toteutettava siten, että työntekijöiden ja väestön säteilyaltistusta voidaan rajoittaa siten kuin säteilylain (592/1991) 2 §:ssä säädetään. Säteilystä säädetään säteilylain 9 luvussa ja työntekijöiden säteilyaltistuksen enimmäisarvoista säteilyasetuksen (1512/1991) 2 luvussa.

22 b §

Ydinvoimalaitoksen ja muun ydinreaktorilla varustetun ydinlaitoksen normaalista käytöstä väestön yksilön saaman vuosiannoksen raja-arvo on 0,1 millisievertiä.

Odotettavissa olevan käyttöhäiriön seurauksena väestön yksilön saaman vuosiannoksen raja-arvo on 0,1 millisievertiä.

Väestön yksilön saaman päästöstä aiheutuvan vuosiannoksen raja-arvo on luokan 1 oletetuille onnettomuuksille 1 millisievertiä, luokan 2 oletetuille onnettomuuksille 5 millisievertiä ja oletetun onnettomuuden laajenukselle 20 millisievertiä.

Ydinvoimalaitoksen vakavasta onnettomuudesta aiheutuvasta radioaktiivisten aineiden päästöstä ei saa seurata tarvetta väestön laajoille suojautumistoimenpiteille eikä pitkäaikaisille laajojen maa- ja vesialueiden käyttörajoituksille.

Pitkäaikaisvaikutusten rajoittamiseksi ulkoilmaan vapautuvan cesium-137-päästön raja-arvo on 100 terabecquerelia. Raja-arvon ylittymisen mahdollisuuden on oltava erittäin pieni.

Väestön suojautumistoimenpiteitä onnettomuuden aikaisessa vaiheessa edellyttävän päästön mahdollisuuden on oltava erittäin pieni.

22 c §

Ydinenergiain 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa kaivos- ja malminrikastustoiminnassa normaalista käytöstä tai odotettavissa olevan käyttöhäiriön seurauksena väestön yksilön saaman vuosiannoksen raja-arvo on 0,1 millisievertiä.

Edellä mainitussa toiminnassa onnettomuustilanteen seurauksena väestön yksilön saaman vuosiannoksen raja-arvo on 1 millisievertiä.

Ydinenergiain 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa kaivos- ja malminrikastustoiminnassa syntyneen ydinjätteen loppusijoituksen jälkeen todennäköisinä pidettävien kehityskulkujen seurauksena ydinjätteistä aiheutuvan väestön yksilön saaman vuosiannoksen raja-arvo on 0,1 millisievertiä.

Tilanteissa, joissa loppusijoitusjärjestelmän eristysrakenteet heikentyvät epätodennäköisten tapahtumien tai ihmisen toiminnan seurauksena, 1 momentissa tarkoitettussa kaivos- ja malminrikastustoiminnassa syntyneistä ydinjätteistä aiheutuvan väestön yksilön saaman vuosiannoksen raja-arvo on 1 millisievertiä.

22 d §

Ydinjätelaitoksen normaalista käytöstä väestön yksilön saaman vuosiannoksen on oltava merkityksettömän pieni.

Mitä 22 b §:n 2—6 momentissa säädetään ydinvoimalaitoksesta, sovelletaan myös ydinjätelaitokseen.

Loppusijoituslaitoksen sulkemisen jälkeisenä tarkasteluajanjaksona, jona ihmisille aiheutuva säteilyaltistus voidaan riittävän luotettavasti arvioida ja jonka on oltava vähintään usean tuhannen vuoden mittainen, on:

1) eniten altistuvien ihmisten saaman vuosiannoksen jäätävä alle arvon 0,1 millisievertiä; ja

2) muiden ihmisten saamien keskimääräisten vuosiannosten jäätävä merkityksettömän pieniksi.

Edellä 3 momentissa tarkoitettun ajanjakson jälkeisinä tarkasteluajanjaksoina on loppusijoitetuista ydinjätteistä peräisin olevien elinympäristöön vapautuvien radioaktiivisten aineiden määrien pitkän ajan keskiarvojen alitettava enimmäisarvot, jotka Säteilyturvakeskus vahvistaa kunkin radionuklidin osalta erikseen. Raja-arvot on asetettava siten, että:

1) loppusijoituksesta aiheutuvat säteilyvaikutukset voivat olla enimmillään vastaavaan suuruiseen kuin maankamarassa olevista luonnon radioaktiivisista aineista aiheutuvat säteilyvaikutukset; ja

2) laaja-alaiset säteilyvaikutukset jäävät merkityksettömän pieniksi.

36 §

Hakijan on toimitettava Säteilyturvakeskukselle käyttö lupaa hakiessaan:

11) selvitys turvallisuusvaatimusten täyttymisestä;

- 12) ikääntymisen hallintaohjelma; sekä
- 13) ydinlaitoksen käytöstä poistamista koskeva suunnitelma.

37 §

Säteilyturvakeskuksen on pyydettävä sisäministeriöltä lausunto 35 §:n 1 momentin 6 kohdassa ja 36 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetuista selvityksistä.

113 §

Luvanhaltijan on haettava kirjallisesti 1 momentissa tarkoitettun testauslaitoksen hyväksymistä tehtävänsä.

122 §

Ydinlaitoksen vastuullisen johtajan, tämän varahenkilön sekä ydinlaitoksen käytössä tarvittavan muun henkilökunnan tehtävät, toimivalta ja vastuu on määrättävä Säteilyturvakeskuksen hyväksymässä johtosäännössä.

Mitä 1 momentissa säädetään, on Säteilyturvakeskuksen niin vaatiessa sovellettava myös muuhun ydinenergian käyttöön.

146 §

Suunnitteluperusteuhan määrittelemisestä vastaa Säteilyturvakeskus. Ennen suunnitteluperusteuhan vahvistamista Säteilyturvakeskus kuulee sisäministeriötä, ydinenergiain 56 §:n 2 momentissa tarkoitettua neuvottelukuntaa sekä luvanhaltijoita, joiden turvajärjestelyvelvoitteisiin suunnitteluperusteuhka saattaa vaikuttaa.

Ydinenergian käyttöön kohdistuvan lainvastaisen toiminnan uhkakuvan määrittelemisestä vastaa Poliisihallitus.

147 §

Tilanteessa, jossa todetaan tai on syytä epäillä ydinlaitokseen taikka ydinmateriaaliin tai ydinjätteeseen kohdistuvaa lainvastaista toimintaa, toiminnan johto siirtyy poliisille, kun asianomainen poliisimies ilmoittaa ottavansa johtovastuun.

148 §

Ydinvoimalaitoksen valmiussuunnitelman mukainen valmiuspäällikkö johtaa omatoimiseen varautumiseen liittyviä pelastustoimenpiteitä. Pelastustoimintaa johtaa pelastusviranomaisen saatuaan tiedon onnettomuudesta tai muusta vaaratilanteesta.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Helsingissä 17 päivänä joulukuuta 2015

Elinkeinoministeri Olli Rehn

Ylitarkastaja Johanna Juvonen

LIITE A

Tässä liitteessä esiintyvät luetelmakohdat ovat pääosin otsikkotasolla tehtyjä lyhennelmiä kaksikäyttötuotteiden vientiä, siirtoa, välitystä ja kauttakulkua koskevan yhteisön valvontajärjestelmän perustamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 428/2009 muuttamisesta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 1382/2014 I liitteen ryhmän 0 (seuraavassa luettelon) luetelmakohdista.
